

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

15. listopadu 2005 *

Ve věci C-392/02,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 226 ES,
podaná dne 7. listopadu 2002,

Komise Evropských společenství, zastoupená H.-P. Hartvigem a G. Wilmsem, jako
zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

Dánskému království, zastoupenému J. Moldem, jako zmocněncem, s adresou pro
účely doručování v Lucemburku,

žalovanému,

* Jednací jazyk: dánština.

podporovanému:

Belgickým královstvím, zastoupeným A. Snoecx, jako zmocněnkyní,

Spolkovou republikou Německo, zastoupenou W.-D. Plessingem, jako zmocněncem, ve spolupráci s D. Sellnerem a U. Karpensteinem, Rechtsanwälte,

Italskou republikou, zastoupenou I. M. Bragugliou, jako zmocněncem, ve spolupráci s G. de Bellis, avvocato dello Stato, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

Nizozemským královstvím, zastoupeným H. G. Sevenster a J. van Bakel, jako zmocněnkyněmi,

Portugalskou republikou, zastoupenou L. Fernandesem, Â. Seiçou Nevesem a J. A. dos Anjosem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

Švédským královstvím, zastoupeným A. Krusem, jakož i K. Wistrand a A. Falk, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

vedlejšími účastníky,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas a J. Makarczyk, předsedové senátů, C. Gulmann, A. La Pergola, J.-P. Puissochet, S. von Bahr (zpravodaj), P. Kūris, U. Lõhmus, E. Levits a A. Ó Caoimh, soudci,

generální advokát: L. A. Geelhoed,

vedoucí soudní kanceláře: H. von Holstein, náměstek vedoucího soudní kanceláře,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 11. ledna 2005,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 10. března 2005,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svou žalobou se Komise Evropských společenství domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Dánské království tím, že dánské úřady neposkytly Komisi vlastní zdroje ve výši 140 409,60 DKK a příslušné úroky z prodlení počítané ode dne 20. prosince 1999, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z práva Společenství, a zejména porušilo článek 10 ES, jakož i články 2 a 8 rozhodnutí Rady 94/728/ES, Euratom ze dne

31. října 1994 o systému vlastních zdrojů Evropských společenství (Úř. věst. L 293, s. 9).

Právní rámec

- ² Z článku 2 odst. 1 rozhodnutí 94/728, které nahradilo rozhodnutí Rady 88/376/EHS, Euratom ze dne 24. června 1988 o systému vlastních zdrojů Společenství (Úř. věst. L 185, s. 24; Zvl. vyd. 01/01, s. 176) vyplývá, že vlastní zdroje zahrnuté do rozpočtu Evropské unie tvoří zejména:

- takzvané „tradiční“ zdroje [čl. 2 odst. 1 písm. a) a b]):
 - dávky, prémie, doplňkové nebo vyrovnávací částky, dodatkové částky nebo položky a další poplatky, současné i budoucí, zavedené orgány Společenství v obchodě se třetími zeměmi v rámci společné zemědělské politiky;
 - cla stanovená ve společném celním sazebníku a další cla, současná i budoucí, zavedená orgány Společenství v obchodě se třetími zeměmi;
- takzvaný zdroj „DPH“ [čl. 2 odst. 1 písm. c)], plynoucí z použití jednotné sazby pro všechny členské státy na vyměřovací základ DPH;

— takzvaný zdroj „HNP“ nebo „doplňkový“ [čl. 2 odst. 1 písm. d)], plynoucí z použití sazby, která se určí v rámci rozpočtového procesu s ohledem na celkovou výši ostatních příjmů, na součet HNP (hrubý národní produkt) všech členských států.

3 Podle odstavce 3 uvedeného článku 2, „[č]lenské státy si ponechávají jako náklady na výběr 10 % z částek, jež mají být odvedeny na základě odst. 1 písm. a) a b)“. *(neoficiální překlad)* Na základě čl. 2 odst. 3 rozhodnutí Rady 2000/597/ES, Euratom ze dne 29. září 2000 o systému vlastních zdrojů Evropských společenství (Úř. věst. L 253, s. 42; Zvl. vyd. 01/03, s. 200) byl tento procentní podíl zvýšen na 25 % u částek, které budou stanoveny po 31. prosinci 2000.

4 Článek 8 rozhodnutí 94/728 stanoví:

„1. Vlastní zdroje Společenství uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. a) a b) vybírají členské státy v souladu se svými právními a správními předpisy, které případně upraví tak, aby splňovaly požadavky právní úpravy Společenství. Komise pravidelně prověřuje vnitrostátní právní předpisy, které jí sdělí členské státy, oznamuje členským státům úpravy, které považuje za nezbytné k dosažení souladu s právní úpravou Společenství, a podává zprávy rozpočtovému orgánu. Členské státy poskytují Komisi zdroje uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. a) až d).

2. [...] Rada přijímá na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem jednomyslně předpisy nezbytné k provedení tohoto rozhodnutí a k umožnění kontroly vybírání, poskytování Komisi a odvádění příjmů uvedených v člancích 2 a 5.“ *(neoficiální překlad)*

- 5 V době rozhodné z hlediska projednávané věci byla ustanovení, na která odkazuje čl. 8 odst. 2 rozhodnutí 94/728, uvedena v nařízení Rady (EHS, Euratom) č. 1552/89 ze dne 29. května 1989, kterým se provádí rozhodnutí 88/376 (Úř. věst. L 155, s. 1), ve znění nařízení Rady (Euratom, ES) č. 1355/96 ze dne 8. července 1996 (Úř. věst. L 175, s. 3, dále jen „nařízení č. 1552/89“), které vstoupilo v platnost dne 14. července 1996.
- 6 Druhý bod odůvodnění nařízení č. 1552/89 uvádí, že „Společenství musí mít vlastní zdroje uvedené v článku 2 rozhodnutí 88/376/EHS, Euratom dostupné za co nejlepších podmínek a k tomu účelu musí být stanoveny způsoby, kterými členské státy poskytují Komisi vlastní zdroje přidělené Společenství“. *(neoficiální překlad)*
- 7 Podle čl. 2 odst. 1 a 1a uvedeného nařízení:

„1. Pro účely tohoto nařízení se nárok Společenství na vlastní zdroje uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. a) a b) rozhodnutí 88/376/EHS, Euratom stanoví, jakmile jsou splněny podmínky stanovené celními předpisy, které se týkají zaúčtování částky nároku a vyrozumění dlužníka.

Dnem stanovení podle odstavce 1 je den zaúčtování podle celních předpisů.

[...]“ *(neoficiální překlad)*

8 Článek 9 odst. 1 první pododstavec téhož nařízení stanoví, že „[p]ostupem podle článku 10 poukáže každý členský stát vlastní zdroje na účet vedený na jméno Komise u ministerstva financí nebo jiného subjektu, který každý členský stát určí“.
(neoficiální překlad)

9 Podle článku 11 nařízení č. 1552/89:

„V případě jakéhokoli zpoždění v připisování částek na účet uvedený v čl. 9 odst. 1 zaplatí dotyčný členský stát úrok vypočtený podle úrokové míry uplatňované ke dni uplynutí lhůty na peněžním trhu daného členského státu na krátkodobé operace veřejného financování zvýšené o dva procentní body. Tato úroková míra se zvyšuje o 0,25 procentního bodu za každý měsíc prodlení. Takto zvýšená sazba se použije na celou dobu prodlení.“ (neoficiální překlad)

10 Podle čl. 17 odst. 1 a 2 uvedeného nařízení:

„1. Členské státy přijmou veškerá nezbytná opatření, aby zajistily, že částky odpovídající nárokům stanoveným podle článku 2 budou poskytnuty Komisi tak, jak je stanoveno v tomto nařízení.

2. Členské státy nejsou povinny Komisi poskytnout částky odpovídající stanoveným nárokům jediné tehdy, pokud tyto částky nemohly být vybrány z důvodu vyšší moci. Kromě toho nemusí členské státy poskytnout Komisi tyto částky ve zvláštních

případech, jestliže se po důkladném zhodnocení všech závažných okolností každého jednotlivého případu ukáže, že v dlouhodobém výhledu není vybrání těchto částek možné z důvodů, které nemohou být přičítány těmto členským státům. [...]“
(neoficiální překlad)

- 11 Článek 201 odst. 1 a 2 nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. L 302, s. 1; Zvl. vyd. 02/04, s. 307, dále jen „celní kodex“), stanoví, pokud jde o vznik celního dluhu:

„1. Celní dluh při dovozu vzniká:

- a) propuštěním zboží podléhajícího dovoznímu clu do volného oběhu,

nebo

- b) propuštěním zboží podléhajícího dovoznímu clu do režimu dočasného použití s částečným osvobozením od dovozního cla.

2. Celní dluh vzniká okamžikem přijetí celního prohlášení.“

12 Podle čl. 204 odst. 1 a 2 celního kodexu:

„1. Celní dluh při dovozu vzniká:

- a) nesplněním některé povinnosti vyplývající z dočasného uskladnění zboží, které podléhá dovoznímu clu, nebo z použití z celního režimu, do něžž bylo toto zboží propuštěno,

nebo

- b) nedodržením některé podmínky stanovené pro propuštění zboží do daného režimu nebo pro udělení snížené nebo nulové sazby dovozního cla z důvodu použití zboží ke zvláštním účelům,

v jiných případech, než jsou uvedeny v článku 203, pokud se nezjistí, že tyto nedostatky nemají zásadní vliv na správné provádění dočasného uskladnění nebo daného celního režimu.

2. Celní dluh vzniká buď okamžikem, kdy přestane být plněna povinnost, jejímž nesplněním celní dluh vzniká, nebo okamžikem, kdy je zboží propuštěno do daného režimu, zjistí-li se dodatečně, že podmínky stanovené pro přiznání snížené nebo nulové sazby dovozního cla z důvodu použití zboží ke zvláštním účelům nebyly ve skutečnosti splněny.“

- 13 Co se týče zaúčtování částky cla a jejího sdělení dlužníkovi, článek 217 uvedeného kodexu stanoví:

„1. Celní orgány vypočtou výši dovozního cla nebo vývozního cla vyplývající z celního dluhu (dále jen ‚částku cla‘), jakmile mají potřebné údaje, a zapíší ji do účetních dokladů nebo na jiný rovnocenný nosič údajů (zaúčtování).

[...]

Celní orgány nemusí po uplynutí stanovené lhůty zaúčtovat částky cla, které nebylo možno sdělit dlužníkovi v souladu s čl. 221 odst. 3.

2. Členské státy stanoví podrobná pravidla pro účtování částek cel. Tyto postupy se mohou lišit podle toho, do jaké míry jsou či nejsou celní orgány jisté s ohledem na okolnosti, za nichž vznikl celní dluh, že dotyčné částky budou zaplacený.“

- 14 Podle článku 218 téhož kodexu:

„1. Vznikne-li celní dluh přijetím celního prohlášení s návrhem na propuštění zboží do jiného celního režimu než dočasněho použití s částečným osvobozením od dovozního cla nebo v důsledku jakéhokoliv jiného úkonu, který má stejné právní

účinky, musí být částka odpovídající tomuto celnímu dluhu zaúčtována ihned poté, co byla vypočtena, a nejpozději druhého dne po propuštění zboží.

[...]

3. Vznikl-li celní dluh za jiných podmínek, než které jsou uvedeny v odstavci 1, je nutno odpovídající částku cla zaúčtovat do dvou dnů ode dne, kdy celní orgány mohou

a) vypočítat částku příslušného cla

a

b) určit dlužníka.“

15 Článek 220 celního kodexu stanoví:

„1. Nebyla-li částka cla vyplývající z celního dluhu zaúčtována v souladu s články 218 a 219 nebo byla-li zaúčtována ve výši, která je nižší než částka dlužná ze zákona, zaúčtuje se částka cla, která má být vybrána nebo dovybrána, do dvou dnů ode dne,

kdy se celní orgány o této situaci dověděly a mohou vypočítat částku dlužnou ze zákona a určit dlužníka (dodatečné zaúčtování). Tuto lhůtu lze prodloužit v souladu s článkem 219.

2. [...] dodatečné zaúčtování [se] neprovede, pokud

[...]

- b) částka cla dlužného ze zákona nebyla zaúčtována následkem chyby ze strany celních orgánů, kterou nemohla osoba povinná zaplatit clo přiměřeným způsobem zjistit, a pokud tato osoba jednala v dobré víře a dodržela všechna ustanovení platných předpisů týkající se celního prohlášení;

[...]“

¹⁶ Článek 221 uvedeného kodexu stanoví:

„1. Jakmile je částka cla zaúčtována, musí být odpovídajícím postupem sdělena dlužníkovi.

[...]

3. Sdělení dlužníkovi nelze provést po uplynutí lhůty tří let ode dne vzniku celního dluhu. Avšak jestliže celní orgány nemohly určit přesnou částku cla dlužnou ze zákona následkem trestného činu, lze toto sdělení provést i po uplynutí zmíněné tříleté lhůty, pokud to platné předpisy dovolují.“

- 17 Článek 869 nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. července 1993, kterým se provádí nařízení č. 2913/92 (Úř. věst. L 253, s. 1; Zvl. vyd. 02/06, s. 3) stanoví:

„Celní orgány samy rozhodnou o tom, že nevybrané clo po proclení nezaúčtují,

[...]

- b) v případech, kdy se domnívají, že podmínky uvedené v čl. 220 odst. 2 písm. b) [celního] kodexu jsou splněny, a kdy částka cla nezaúčtovaná jednomu hospodářskému subjektu v důsledku jediné chyby či omylu týkajícího se jedné nebo více vývozních či dovozních operací nedosahuje 2 000 [eur];

[...]“

- 18 Článkem 1 odst. 5 nařízení Komise (ES) č. 1677/98 ze dne 29. července 1998, kterým se mění nařízení č. 2454/93 (Úř. věst. L 212, s. 18; Zvl. vyd. 02/09, s. 30), byla částka „2 000 [eur]“ uvedená v čl. 869 písm. b) nahrazena částkou „50 000 [eur]“.

- 19 Článek 871 první pododstavec nařízení č. 2454/93 stanoví:

„Pokud se celní orgány v jiných případech než uvedených v článku 869 domnívají, že podmínky uvedené v čl. 220 odst. 2 písm. b) kodexu jsou splněny, nebo mají v určitém případě pochybnosti o působnosti kritérií tohoto ustanovení, předloží věc Komisi, aby rozhodla postupem podle článků 872 až 876 [...]“

- 20 Podle čl. 873 prvního pododstavce téhož nařízení:

„Po konzultaci s odbornou skupinou složenou ze zástupců všech členských států, která se sejde v rámci výboru k projednání dané věci, Komise rozhodne, zda zkoumaná situace umožňuje upustit od zaúčtování daného cla.“

Skutkový základ sporu

- 21 Dánský podnik (dále jen „dovozce“) dovážel z Číny do Dánska mražený cukrový hrášek. Až do konce roku 1995 bylo toto zboží před svým proclením dále prodáváno dánskému velkoobchodníkovi, který vyřizoval celní prohlášení. Tento velkoob-

chodník měl povolení ke konečnému použití, které mu umožňovalo využívat nulové sazby dovozního cla z důvodu zvláštního použití zboží.

- 22 Ode dne 1. ledna 1996 dovozce vyřizoval formalities týkající se proclení sám. Celní orgány v Ballerup (Dánsko) přijaly celní prohlášení tohoto podniku, aniž by zkoumaly, zda má tento podnik povolení ke konečnému použití příslušného zboží, a pokračovaly v uplatňování nulové sazby dovozního cla.
- 23 Dne 12. května 1997 celní orgány ve Vejle (Dánsko) zjistily, že dovozce nemá uvedené povolení a opravily dvě celní prohlášení, přičemž použily sazbu 16,8 %. Dvozce se tedy téhož dne obrátil na celní orgány v Ballerup, které uvedené opravy zrušily a znovu uplatnily nulovou sazbu, aniž by požadovaly předložení povolení ke konečnému použití zboží.
- 24 Při dodatečné kontrole dvaceti pěti prohlášení podaných mezi 9. únorem 1996 a 24. říjnem 1997 příslušné celní orgány zjistily, že dovozce nemá povolení vyžadované k tomu, aby se na něj vztahoval režim konečného použití. Požadovaly od tohoto podniku zaplacení nevybraného dovozního cla ve výši 509 707,30 DKK (přibližně 69 000 eur).
- 25 Vzhledem k tomu, že dánské celní orgány shledaly, že zrušení oprav provedených dne 12. května 1997 mohlo vyvolat legitimní očekávání podniku, pokud jde o řádný průběh celního řízení, požádaly Komisi, zda je v souladu s čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu odůvodněné nezaúčtovat dodatečně dovozní clo požadované od

podniku za prohlášení podaná po tomto datu představující částku 140 409,60 DKK (přibližně 19 000 eur). Rozhodnutím ze dne 19. července 1999 Komise odpověděla kladně.

- 26 Komise ve svém rozhodnutí mimo jiné usoudila, že zrušení oprav provedených celními orgány ve Vejle ze strany celních orgánů v Ballerup dne 12. května 1997 je třeba považovat za chybu, které se dopustily příslušné dánské orgány a kterou nemohla zúčastněná osoba přiměřeným způsobem zjistit.
- 27 Dopisem ze dne 21. října 1999 Komise vyzvala dánské orgány, aby jí poskytly vlastní zdroje ve výši 140 409,60 DKK do prvního pracovního dne následujícího po 19. dni druhého měsíce následujícího po zaslání uvedeného dopisu, tedy do 20. prosince 1999, přičemž pokud by tak neučinily, byly by uplatněny úroky z prodlení podle platné právní úpravy Společenství. Dopisem ze dne 15. prosince 1999 dánská vláda odmítla takovou částku Komisi poskytnout.
- 28 Komise nato zahájila řízení o nesplnění povinnosti podle článku 226 ES. Poté, co vyzvala Dánské království, aby jí podalo své vyjádření, zaslala dne 6. dubna 2001 tomuto členskému státu odůvodněné stanovisko, v němž ho vyzvala, aby přijal opatření nezbytná k tomu, aby vyhověl tomuto stanovisku ve lhůtě dvou měsíců od jeho oznámení.
- 29 Vzhledem k tomu, že Komise nebyla s odpovědí na své odůvodněné stanovisko spokojena, podala tuto žalobu.

K přípustnosti

- 30 Německá vláda, upřesňujíc, že v souladu s čl. 92 odst. 2 jednacího řádu přísluší Soudnímu dvoru posoudit přípustnost žaloby i bez návrhu, uplatňuje, že Soudní dvůr není příslušný k rozhodnutí projednávané věci.
- 31 Projednávaná žaloba podle uvedené vlády představuje žalobu na náhradu škody založenou na porušení celního kodexu. Vzhledem k tomu, že taková žaloba není upravena v systému Smlouvy o ES, jsou k rozhodnutí o ní v souladu s článkem 240 ES příslušné dánské soudy.
- 32 V tomto ohledu je třeba poukázat na to, že Komise svou žalobou vytýká Dánskému království, že jí v rozporu s ustanoveními rozhodnutí 94/728 a nařízení č. 1552/89 neposkytlo určitou částku z vlastních zdrojů a příslušné úroky z prodlení.
- 33 Komise se touto žalobou tedy domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Dánské království nesplnilo povinnost, která pro něj vyplývá z práva Společenství, a nikoli, aby tomuto členskému státu uložil zaplatit náhradu škody.
- 34 Z toho vyplývá, že žaloba je přípustná.

K věci samé

Argumenty účastníků řízení

- 35 Komise tvrdí, že tradiční vlastní zdroje ve smyslu článku 2 rozhodnutí 94/728 existují od vzniku celního dluhu, a že tedy částka 140 409,60 DKK měla být poskytnuta Komisi na základě č. 8 odst. 1 uvedeného rozhodnutí. Při neexistenci povolení vyžadovaného k možnosti využít režimu konečného použití tedy z článku 2 nařízení č. 1552/89 vyplývá, že dánské orgány měly stanovit nárok Společenství na tyto zdroje v téže době, kdy měly správně použít celní předpisy tím, že vyberou clo.
- 36 Komise upřesňuje, že skutečnost, že podnik je v souladu s čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu osvobozen od zaplacení cla, nemá žádný vliv na otázku, zda členský stát sám musí dotyčnou částku odvést Společenství. Celní kodex totiž upravuje pouze vztahy mezi hospodářskými subjekty a vnitrostátními orgány odpovědnými za vybírání tradičních vlastních zdrojů na účet Společenství. Vztahy mezi Společenstvím a členskými státy se řídí právními předpisy týkajícími se systému financování Společenství, a to zejména rozhodnutím 94/728, prováděcími ustanoveními nařízení č. 1552/89 a obecnými povinnostmi, které vyplývají z článku 10 ES.
- 37 I když byl mezi těmito dvěma soubory pravidel vytvořen čistě technický vztah, protože nařízení č. 1552/89 odkazuje na etapy, kterých je třeba se držet v souladu s celním kodexem v rámci vzniku a vybrání celního dluhu, tyto odkazy nicméně nemají vliv na otázku finanční odpovědnosti vnitrostátních orgánů vůči Společenství za chyby, jichž se tyto orgány dopustí při vybírání tradičních vlastních zdrojů. Jestliže

členský stát uvedené zdroje nevybere, může být za určitých podmínek zbaven povinnosti poskytnout tyto zdroje Komisi pouze na základě článku 17 nařízení č. 1522/89.

- 38 Odkaz na celní kodex, konkrétněji na fázi nazvanou „zaúčtování“ celního dluhu, v článku 2 nařízení č. 1552/89 musí být nutně chápán jako odkaz na objektivní podmínky vyžadované uvedeným kodexem k tomu, aby k zaúčtování mohlo dojít, a nikoliv na to, zda vnitrostátní orgány v posuzovaném případě skutečně zaúčtování provedly, či nikoliv.
- 39 Dánská vláda uznává, že ze zásady loajality zakotvené v článku 10 ES vyplývá, že členské státy mají povinnost zajistit prostřednictvím účinné organizace své správy, aby byly vlastní zdroje řádně vybrány a poskytnuty Společenství ve lhůtách jím stanovených. Jestliže členské státy tuto povinnost loajality nedodrží, Komise může proti členským státům podat žalobu pro nesplnění povinnosti z důvodu špatné správy vybírání vlastních zdrojů.
- 40 V projednávané věci nicméně vyvstává otázka, kdo má nést ztrátu vlastních zdrojů způsobenou správními chybami, kterým se nelze vyhnout bez ohledu na to, jaká je kvalita a účinnost organizace správního aparátu.

- 41 V tomto ohledu se dánská vláda domnívá, že ze zásady ekvity vyplývá, že ztrátu vlastních zdrojů vzniklou v důsledku správních chyb musí nést Společenství.
- 42 Tato vláda tvrdí, že z čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu vyplývá, že k dodatečnému zaúčtování, a tedy ani k vybrání cla, nedojde, pokud jsou splněny podmínky uvedené v tomto článku. Jestliže nedojde k zaúčtování, neexistuje žádná částka, jež by měla být zaúčtována podle článku 2 nařízení č. 1552/89, a v důsledku toho ani žádný nárok Společenství na vlastní zdroje, jež by měl být stanoven.
- 43 Nejvýraznější známkou existence vztahu mezi celním kodexem a předpisy týkajícími se vlastních zdrojů je skutečnost, že je to Komise, kdo je na základě článků 871 a 873 nařízení č. 2454/93 příslušný k tomu určit, zda se členské státy mohou vzdát vymáhání dovozního cla od podniků na základě čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu. Je přirozené předpokládat, že jestliže bylo Komisi ponecháno rozhodnutí, zda členské státy mohou upustit od vymáhání dovozního cla od podniku, je tomu tak proto, že důsledkem nevybrání dovozního cla je ztráta vlastních příjmů pro Komisi.
- 44 Belgická vláda tvrdí, že v rozporu s tím, co tvrdí Komise, čl. 2 odst. 1 a 1a nařízení č. 1552/89 musí být vykládán ve spojení s celním kodexem, jinak by byl tento článek zbaven veškeré své podstaty.

- 45 Uvedená vláda krom toho připomíná, že z článků 869 a 871 nařízení č. 2454/93 vyplývá, že členské státy, které mají pochybnosti o působnosti kritérií čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu, mají možnost předložit případ Komisi, pokud předmětný celní dluh nepřesahuje částku 50 000 eur, a povinnost obrátit se na Komisi, pokud uvedený dluh tuto částku přesahuje.
- 46 Bylo by přitom v rozporu s pravidly založenými na objektivitě a nestrannosti, aby orgán, který rozhoduje jednak o chybě, jíž se dopustily orgány členského státu, rozhodoval kromě toho i otázku finanční odpovědnosti tohoto státu na základě téhož jednání, které uvedený orgán kvalifikoval jako chybu. Taková koncentrace pravomocí by opravňovala k pochybnostem o objektivitě těchto rozhodnutí, protože vlastní zdroje by nakonec byly poskytnuty Komisi, ať by bylo její rozhodnutí jakékoliv.
- 47 Německá vláda uvádí, pokud jde o celní kodex a ustanovení týkající se vlastních zdrojů, že články 217 až 219 uvedeného kodexu upravují podrobně zaúčtování dovozního a vývozního cla. Tato čistě vnitřní činnost celní správy slouží především ke zrychlení vybírání cla ve prospěch Komise. Z tohoto důvodu článek 2 nařízení č. 1552/89 bere účetní zápis nebo zaúčtování jako počáteční bod. Pro hospodářské subjekty mají naopak tato ustanovení pouze nepřímý význam, protože se nemohou domáhat toho, aby byla částka vzniklého cla zapsána do účetnictví.
- 48 Italská vláda má za to, že z takového širokého a obecného ustanovení, jako je článek 10 ES, nelze dovodit existenci povinnosti členských států v tom smyslu, jak o to usiluje Komise.

- 49 Pokud jde o článek 17 nařízení č. 1552/89, ten předpokládá, že dotyčná částka byla zaúčtována, a odpovědnost členského státu je tedy omezena na případné nedostatky při vybírání již stanoveného cla. Tímto ustanovením se tedy neřídí případ dotčený v projednávaném sporu, kde k zaúčtování cla nedošlo z důvodu chyby vnitrostátních orgánů, která vedla k rozhodnutí Komise o osvobození od zaplacení cla z důvodu legitimního očekávání ve smyslu čl. 220 odst. 2 celního kodexu.
- 50 Nizozemská vláda uplatňuje, že žádná odpovědnost členského státu, na základě níž by byl povinen za takové situace, jako v projednávaném případě, poskytnout Komisi částky, které nemohly být dodatečně vybrány, není rozhodnutím 94/728 stanovena a nemůže z něj vyplývat. Taková odpovědnost by musela být výslovně stanovena použitelnou právní úpravou.
- 51 Režim celního kodexu, vykládaný ve spojení s nařízením č. 1552/89 a rozhodnutím 94/728, nemá však žádné ustanovení pro případ, kdy nedojde k zaúčtování za okolností uvedených v čl. 220 odst. 2 písm. b) uvedeného kodexu.
- 52 Portugalská vláda uplatňuje, že nárok Společenství na vlastní zdroje nevzniká se vznikem celního dluhu, ale v okamžiku, kdy jsou splněny podmínky stanovené celními předpisy, které se týkají zaúčtování částky nároku a vyznění dlužníka, a kdy lze nárok považovat za stanovený v souladu s článkem 2 nařízení č. 1552/89. Jestliže tento nárok nebyl stanoven nebo toto stanovení bylo zrušeno, zaplacení částek, jež nebyly vybrány v důsledku chyb spadajících do odpovědnosti dotyčné správy, Komisi nelze provést v rámci nařízení č. 1552/89, ale pouze jako náhradu škody v rozsahu, v němž ji právo Společenství upravuje.

- 53 Švédská vláda tvrdí, že ustanovení čl. 2 odst. 1 písm. b) a odst. 3 rozhodnutí 94/728 jasně ukazují, že jsou to Společenství, kdo může uplatňovat nárok na clo. Tím vzniká pohledávka Společenství na clo vůči každému dlužníkovi tohoto cla. Dotyčný členský stát není vůbec stranou tohoto vztahu věřitele a dlužníka. Úloha členských států je omezena na zajištění vymáhání pohledávek Společenství na jejich účet. To je potvrzeno skutečností, že Komise, a nikoli členský stát, má v takovém případě, jako je projednáváný případ, pravomoc upustit od stanovení celního dluhu.

Závěry Soudního dvora

- 54 Úvodem je třeba připomenout, jak podotkl generální advokát v bodě 7 svého stanoviska, že z čl. 268 třetího pododstavce ES, podle něž rozpočet musí být vyrovnaný co do příjmů a výdajů, vyplývá, že chybějící příjmy z vlastního zdroje musí být vyrovnány buď z jiného vlastního zdroje, nebo přizpůsobením výdajů.
- 55 Krom toho je třeba připomenout, že jak vyplývá z čl. 8 odst. 1 rozhodnutí 94/728 vlastní zdroje Společenství uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. a) a b) tohoto rozhodnutí vybírají členské státy a že tyto státy jsou povinny vlastní zdroje Společenství poskytnout Komisi. Jako náklady na výběr si členské státy ponechávají v souladu s čl. 2 odst. 3 téhož rozhodnutí 10 % z částek, jež mají být odvedeny na základě odst. 1 písm. a) a b) téhož článku; tento procentní podíl byl ostatně na základě čl. 2 odst. 3 rozhodnutí 2000/597 zvýšen na 25 % u částek, které budou stanoveny po 31. prosinci 2000.

- 56 Krom toho je namístě poukázat na to, že v projednávaném případě není zpochybňována ani existence celního dluhu, ani výše sporné částky.
- 57 Článek 2 odst. 1 nařízení č. 1552/89 upřesňuje, že členské státy musí stanovit nárok Společenství na vlastní zdroje, „jakmile jsou splněny podmínky stanovené celními předpisy, které se týkají zaúčtování částky nároku a vyznění dlužníka“.
(neoficiální překlad)
- 58 Ze znění tohoto ustanovení vyplývá, že povinnost členských států stanovit nárok Společenství na vlastní zdroje vzniká, jakmile jsou uvedené podmínky stanovené celními předpisy splněny, a že tedy není nezbytné, aby k zaúčtování skutečně došlo.
- 59 Jak vyplývá z článků 217, 218 a 221 celního kodexu, tyto podmínky jsou splněny, pokud mají celní orgány k dispozici potřebné údaje, a tudíž mohou vypočítat částku cla vyplývající z celního dluhu a určit dlužníka (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 14. dubna 2005, Komise v. Nizozemsko, C-460/01, Sb. rozh. s. I-2613, bod 71, a Komise v. Německo, C-104/02, Sb. rozh. s. I-2689, bod 80).
- 60 V tomto ohledu je třeba připomenout, že členské státy jsou povinny stanovit vlastní zdroje Společenství (viz rozsudek ze dne 16. května 1991, Komise v. Nizozemsko, C-96/89, Recueil, s. I-2461, bod 38, a výše uvedený rozsudek Komise v. Německo, bod 45). Článek 2 odst. 1 nařízení č. 1552/89 totiž musí být vykládán v tom smyslu, že členské státy se nemohou vyhnout stanovení pohledávek, a to i když je

zpochybňují, jelikož jinak by bylo připuštěno, aby finanční rovnováha Společenství byla narušena jednáním jednoho členského státu (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek ze dne 16. května 1991, Komise v. Nizozemsko, bod 37, a rozsudek ze dne 15. června 2000, Komise v. Německo, C-348/97, Recueil, s. I-4429, bod 64).

- 61 Z toho vyplývá, že členské státy jsou povinny stanovit nárok Společenství na vlastní zdroje, jakmile mohou jejich celní orgány vypočítat částku cla vyplývající z celního dluhu a určit osobu povinnou zaplatit clo.
- 62 Tento závěr není zpochybněn čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu. Cílem tohoto ustanovení je chránit legitimní očekávání osoby povinné zaplatit clo, pokud jde o opodstatněnost všech skutečností uvedených v rozhodnutí o dodatečném zaúčtování nebo nezaúčtování cla [viz, pokud jde o ustanovení čl. 5 odst. 2 nařízení Rady (EHS) č. 1697/79 ze dne 24. července 1979 o vybírání dovozního nebo vývozního cla po propuštění zboží, které nebylo požadováno od osoby zodpovědné za zaplacení cla ze zboží navrženého v celním prohlášení do celního režimu s povinností platit toto clo (Úř. věst. L 197, s. 1), převzatá do čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu, rozsudky ze dne 27. června 1991, Mecanarte, C-348/89, Recueil, s. I-3277, bod 19, a ze dne 14. listopadu 2002, Ilumitrónica, C-251/00, Recueil, s. I-10433, bod 39]. Toto ustanovení upravuje případy, kdy celní orgány členských států nemohou přistoupit k dodatečnému zaúčtování dotyčného cla, a tedy ani k dodatečnému vybrání, ale nezabývá členské státy jejich povinností stanovit nárok Společenství na vlastní zdroje.
- 63 Existenci tohoto rozlišení mezi pravidly týkajícími se povinností stanovit nárok Společenství na vlastní zdroje a pravidly týkajícími se možnosti členských států

vybrat clo Soudní dvůr připustil již v rozsudku ze dne 7. září 1999, *De Haan* (C-61/98, Recueil, s. I-5003). Jak vyplývá v tomto ohledu z bodu 34 výše uvedeného rozsudku *De Haan*, jestliže nedodržení lhůt stanovených celními předpisy Společenství ze strany vnitrostátních celních orgánů může vést k tomu, že dotýčný členský stát zaplatí Společenství v rámci poskytnutí vlastních zdrojů úroky z prodlení, nepochybně splatnost celního dluhu ani právo těchto orgánů přistoupit k dodatečnému vybrání ve lhůtě tří let stanovené v čl. 221 odst. 3 celního kodexu. Stejně tak, jestliže v důsledku chyby, které se dopustily celní orgány členského státu, osoba povinná k dani nemusí zaplatit částku dotyčného cla, tato chyba nemůže zpochybnit povinnost příslušného členského státu zaplatit v rámci poskytnutí vlastních zdrojů úroky z prodlení, jakož i clo, jež mělo být stanoveno.

- ⁶⁴ Pokud jde o argument dánské a belgické vlády vycházející ze skutečnosti, že Komise v rámci postupu stanoveného v člancích 871 a 873 nařízení č. 2454/93 schválila použití čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu, je třeba poukázat na to, že uvedený postup se netýká povinnosti členských států stanovit nárok Společenství na vlastní zdroje. Účelem článků 871 a 873 nařízení č. 2454/93 je totiž zajistit jednotné uplatnění práva Společenství (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek *Mecanarte*, bod 33), jakož i, společně s čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu, ochranu legitimního očekávání osoby povinné zaplatit clo (viz bod 62 tohoto rozsudku).

- ⁶⁵ Krom toho skutečnost, že v rámci postupu stanoveného v člancích 871 a 873 nařízení č. 2454/93 nejsou ve hře finanční zájmy Společenství, neboť jejich nárok na dotyčné vlastní zdroje musí být v každém případě stanoven, zaručuje, že Komise může v rámci tohoto postupu jednat nezájatě a nestranně.

- 66 Mimoto na základě čl. 17 odst. 1 a 2 nařízení č. 1552/89 jsou členské státy povinny přijmout veškerá nezbytná opatření, aby zajistily, že částky odpovídající nárokům stanoveným podle článku 2 téhož nařízení budou poskytnuty Komisi. Členské státy tuto povinnost nemají jediné tehdy, pokud tyto částky nemohly být vybrány z důvodu vyšší moci, nebo jestliže se ukáže, že v dlouhodobém výhledu není vybrání těchto částek možné z důvodů, které jim nemohou být přičítány.
- 67 Z judikatury Soudního dvora přitom vyplývá, že povinnosti stanovit vlastní zdroje Společenství, tyto zdroje připsat na účet Komise v předepsaných lhůtách a zaplatit úroky z prodlení jsou vzájemně neoddělitelné; krom toho, tyto úroky jsou splatné bez ohledu na důvod zpoždění, s nímž byly tyto zdroje převedeny na účet Komise. Z toho vyplývá, že není namístě rozlišovat mezi případem, kdy členský stát stanovil vlastní zdroje a neodvedl je, a případem, kdy je nedůvodně opominul stanovit, a to i když neexistuje závazná lhůta (viz zejména výše uvedený rozsudek ze dne 16. května 1991, Komise v. Nizozemsko, bod 38).
- 68 Členské státy jsou tedy povinny stanovit nárok Společenství na vlastní zdroje, jakmile mají celní orgány k dispozici potřebné údaje, a tudíž mohou vypočítat částku cla vyplývající z celního dluhu a určit dlužníka, bez ohledu na to, zda jsou splněna kritéria pro použití čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu, a zda se tedy může provést dodatečné zaúčtování a vybrání dotyčného cla, či nikoliv. Za těchto podmínek členský stát, který nestanoví nárok Společenství na vlastní zdroje a neposkytne odpovídající částku Komisi, aniž by byla splněna některá z podmínek stanovených v čl. 17 odst. 2 nařízení č. 1552/89, nesplnil své povinnosti vyplývající z práva Společenství, a zejména z článků 2 a 8 rozhodnutí 94/728.

- 69 Pokud jde o článek 10 ES, kterého se Komise rovněž dovolává, není namístě konstatovat nesplnění obecných povinností obsažených v ustanoveních tohoto článku, které by se lišilo od zjištěného nesplnění specifitějších povinností Společenství, jimiž bylo Dánské království vázáno zejména na základě článků 2 a 8 rozhodnutí 94/728.
- 70 Je tedy třeba určit, že Dánské království tím, že dánské úřady neposkytly Komisi vlastní zdroje ve výši 140 409,60 DKK a příslušné úroky z prodlení počítané ode dne 20. prosince 1999, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z práva Společenství, a zejména porušilo články 2 a 8 rozhodnutí 94/728/ES.

K nákladům řízení

- 71 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a Dánské království nemělo ve věci úspěch, je namístě posledně uvedenému uložit náhradu nákladů řízení. V souladu s čl. 69 odst. 4 prvním pododstavcem téhož řádu ponesou členské státy vystupující ve sporu jako vedlejší účastníci vlastní náklady.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) **Dánské království tím, že dánské úřady neposkytly Komisi Evropských společenství vlastní zdroje ve výši 140 409,60 DKK a příslušné úroky z prodlení počítané ode dne 20. prosince 1999, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z práva Společenství, a zejména porušilo články 2 a 8 rozhodnutí Rady 94/728/ES, Euratom ze dne 31. října 1994 o systému vlastních zdrojů Evropských společenství.**
- 2) **Dánskému království se ukládá náhrada nákladů řízení.**
- 3) **Belgické království, Spolková republika Německo, Italská republika, Nizozemské království, Portugalská republika a Švédské království ponesou vlastní náklady.**

Podpisy.